Participatieverordening Reusel-De Mierden 2027, toelichting

Algemeen deel
De gemeente Reusel-De Mierden wil de kennis en ervaring van inwoners, verenigingen, stichtingen, buurtcomités en andere organisaties die tot doel hebben een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving (maatschappelijke partijen) gebruiken bij het maken van beleid. Dit geldt vanaf het bedenken van ideeën tot het uitvoeren en evalueren van het beleid. De gemeente moedigt inwoners en maatschappelijke partijen aan om samen initiatieven te nemen om hun omgeving mooier, veiliger en socialer te maken. De gemeente geeft inwoners en maatschappelijke partijen zoveel mogelijk ruimte voor hun initiatieven.

Deze verordening regelt hoe inwoners en maatschappelijke partijen betrokken worden bij het maken en uitvoeren van gemeentelijk beleid en wat de rol is van de burgemeester, wethouders en de gemeenteraad. Indien gewenst is het ook mogelijk ondernemers hierbij te betrekken.
De Samen Doen! visie van de gemeente Reusel-De Mierden vormt hiervoor een belangrijk uitgangspunt.

Aanleiding
De gemeenteraad moet een inspraakverordening vaststellen (volgens artikel 150 van de Gemeentewet). Het wetsvoorstel ‘Wet versterking participatie op decentraal niveau’ zorgt ervoor dat inwoners kunnen meedoen bij het maken, uitvoeren en evalueren van beleid.
Als gevolg van dit wetsvoorstel is het nodig dat gemeenten deze inspraakverordening omzetten naar een participatieverordening.

Aanpak
De inhoud van deze participatieverordening is tot stand gekomen met input vanuit een werkgroep die bestaat uit inwoners, raadsleden, de burgemeester en medewerkers.

Met deze verordening worden regels opgesteld voor inwonersparticipatie. Dit zijn vormen van participatie waarbij de gemeente het initiatief neemt om inwoners en maatschappelijke partijen te betrekken bij gemeentelijke initiatieven en beleid.

Daarnaast worden ook uitgangspunten voor het uitdaagrecht beschreven. Dit is de mogelijkheid van inwoner en een maatschappelijke partij een taak van de gemeente over te nemen als zij denken het beter en/of goedkoper te kunnen.

Artikelsgewijze toelichting
Artikel 1 Definities
Participatie
Participatie vindt plaats via inwonersparticipatie (waarbij een bestuursorgaan uitnodigt tot participatie). Inspraak is een vorm van inwonersparticipatie, maar bij participatie gaat het ook om de uitvoering en evaluatie van beleid.

Bestuursorgaan
Het bestuursorgaan kan de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester zijn. Afhankelijk van de bevoegdheidsverdeling wordt bepaald welk bestuursorgaan wordt bedoeld.

Uitdaagrecht
Het uitdaagrecht geeft inwoners en maatschappelijke partijen de mogelijkheid om taken van de gemeente over te nemen als zij denken dat ze het beter kunnen doen. Dit recht is gebaseerd op het wetsvoorstel ‘Wet versterking participatie op decentraal niveau’.

Inwonersparticipatie, inspraak en uitdaagrecht
Inwonersparticipatie, inspraak en uitdaagrecht gelden voor inwoners en maatschappelijke organisaties die lokaal actief zijn of een lokaal belang hebben. Indien nodig kan de definitie worden uitgebreid voor ondernemers. Dit betekent dat landelijke belangengroepen niet kunnen deelnemen, tenzij ze een lokale afdeling hebben.

Artikel 2 Reikwijdte
1. Elk bestuursorgaan besluit zelf of participatie mogelijk is binnen zijn bevoegdheden. Het bestuursorgaan kan de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester zijn.
2. Het tweede lid past de inhoud van deze verordening zoveel mogelijk toe voor de omgevingsvisie en een omgevingsprogramma zoals bedoeld in de Omgevingswet. Een omgevingsvisie en een

omgevingsprogramma bevat een motiveringsplicht. Dit heeft tot gevolg dat omschreven wordt hoe belanghebbenden zijn betrokken en wat de resultaten zijn.

3. Het derde lid vermeldt de uitsluitingsgronden voor inwonersparticipatie, inspraak of uitdaagrecht.

Artikel 3 Participatieproces bij inwonersparticipatie
Dit artikel regelt hoe het participatieproces wordt ingericht. De start van het participatieproces wordt aangekondigd, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website.

Artikel 4 Eindverslag participatieproces
Aan het einde van het participatieproces wordt een eindverslag gemaakt. Een sjabloon wordt beschikbaar gesteld. Het eindverslag wordt op een geschikte manier bekendgemaakt, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website.

Artikel 5 Inspraak
Het verschil tussen inspraak en inwonersparticipatie is dat inspraak via een formele zienswijzeprocedure is geregeld in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit zorgt voor een wettelijk vastgelegd proces: de termijn (meestal 6 weken) waarin burgers schriftelijk of mondeling hun mening kunnen geven, hoe stukken ter inzage liggen en hoe het bestuursorgaan hierop moet reageren. Een zienswijze is van toepassing op een concreet ontwerp- of voorgenomen besluit. De participatieverordening is een lokale regeling die maatwerk en vroegtijdige betrokkenheid stimuleert. Hierin vullen de formele procedure (Awb) en maatwerk (participatie) elkaar aan.
Inspraak wordt altijd verleend als de wet dat verplicht.

Artikel 6 Verzoek toepassing uitdaagrecht
Het tweede lid van dit artikel regelt aanvullend wanneer het niet mogelijk is het uitdaagrecht toe te passen.
Het derde lid omschrijft de onderwerpen van het eindverslag. Een formulier is beschikbaar.
Het zesde lid vermeldt dat binnen 6 weken een reactie op het verzoek om toepassing van het uitdaagrecht wordt wordt gegeven. Met de mogelijkheid deze termijn met zes weken te verdagen.

Artikel 7 Ondersteuning indiener verzoek toepassing uitdaagrecht
Dit artikel vermeldt dat het college de verzoeker kan ondersteunen bij de toepassing van het uitdaagrecht.

Artikel 8 Uitvoering taak
De reactie op het verzoek voor het toepassen van het uitdaagrecht wordt gemotiveerd. Deze reactie wordt op een een geschikte manier bekendgemaakt, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website.
Bij het toewijzen van het uitdaagrecht worden afspraken gemaakt met de indiener over de uitvoering van de taak. Ook worden afspraken gemaakt als de afspraken niet worden nagekomen.

Artikel 9 Participatieparagraaf
Het eerste lid van dit artikel omschrijft dat in de begroting de participatie voor het komende jaar op hoofdlijnen inzichtelijk wordt gemaakt.

Het tweede lid omschrijft in het jaarverslag hoe de participatie is verlopen.

Artikel 10 Nadere regels college
Dit artikel regelt dat het college bevoegd is om nadere regels vast te stellen en bepaalde artikelen uit de verordening aanvullend uit te werken.

Artikel 11 Hardheidsclausule
Volgens dit artikel kan het bestuursorgaan maatwerk verlenen en in uitzonderlijke gevallen afwijken van de bepalingen in de verordening. Bij afwijking van de verordening is een motivering nodig.

Artikel 12 Intrekking oude verordening en overgangsrecht
Met dit artikel wordt de bestaande inspraakverordening ingetrokken.